

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/45/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018201576
Dátum vydania rozhodnutia: 27.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018201576.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: Š. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. P. Č.. XX, R., právne zastúpeného: URBAN FALATH GAŠPAREC BOŠANSKÝ, s. r. o., so sídlom Havlíčkova č. 16, Bratislava, IČO: 47 244 895, v mene ktorej koná konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, Ul. 29. augusta č. 8 a10, Bratislava, o správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.09.2018, o nároku na predčasný starobný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 17.06.2019, sp. zn. 9Sa/30/2018, IČS: 1018201576, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Sociálna poisťovňa, ústredie ako správny orgán prvého stupňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11.07.2018 podľa § 67 ods. 1, § 82, § 293dq a § 293dr zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z. z.“) navrhovateľovi od 25.11.2017 priznala predčasný starobný dôchodok v sume 480,00 € mesačne a tento od 01.01.2018 zvýšila na 488,20 € mesačne. Žalovaná (jej generálny riaditeľ) preskúmaným rozhodnutím č. XXX I. XXXX X zo dňa 24.09.2018 zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie.

2. Krajský súd ako súd správny správnej žalobe vyhovel a rozsudkom sp. zn. 9Sa/30/2018, IČS: 1018201576, zo dňa 17.06.2019 preskúmané rozhodnutie žalovanej ako aj prvostupňové správne rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v celom rozsahu.

3. Podľa 16. bodu rozsudku za medzi účastníkmi spornú krajský súd považoval otázku zohľadnenia obdobia zamestnania od 30.11.2010 do 30.04.2011, od 01.05.2011 do 30.01.2014, od 01.02.2014 do

14.02.2014 a zohľadnenia mzdy za tieto obdobia, v dôsledku čoho malo podľa žalobcu dôjsť k určeniu nesprávneho osobného mzdového bodu.

4. Z obsahu administratívnych spisov mal krajský súd preukázané (bod 17. rozsudku), že žalobca v správnom konaní predložil Sociálnej poisťovni:

- právoplatný rozsudok Okresného súdu Košice II, č. k. 28C/85/2011-422 zo dňa 04.03.2013, ktorým súd určil, že skončenie pracovného pomeru zamestnávateľom EUROCAST, s. r. o., výpoveďou zo dňa 24.01.2011 je neplatné a pracovný pomer naďalej trvá;

- Dohodu o skončení pracovného pomeru podľa § 60 Zákonníka práce zo dňa 14.02.2014, podľa ktorej sa zamestnávateľ v súvislosti so skončením pracovného pomeru zaviazal vyplatiť žalobcovi sumu 3.413,65 €, zodpovedajúcu päťnásobku priemerného mesačného zárobku žalobcu,

- Dohodu medzi zamestnávateľom EUROCAST, s. r. o., a žalobcom zo dňa 17.12.2014, v zmysle ktorej, v súvislosti s konaním vedeným na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 28C/45/2014 o náhradu mzdy za obdobie od 01.05.2011 do 31.01.2014, sa zamestnávateľ zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy spolu za 20 mesiacov v celkovej výške 13.654,46 €.

5. Krajský súd v bode 18. rozsudku poukázal na to, že z Osobného listu dôchodkového poistenia (ďalej aj „OLDP“), ktorý tvorí prílohu prvostupňového rozhodnutia, vyplýva, že žalobca v roku 2011 a 2013 (zrejme myslel roky 2011 a 2012 - poznámka kasačného súdu) nemá vykázané žiadne dni rozhodujúceho obdobia napriek tomu, že v zmysle vyššie uvedených dohôd mu bola aj za toto obdobie vyplatená náhrada mzdy. Hoci tieto skutočnosti boli správnomu orgánu prvého stupňa známe už v čase jeho rozhodovania, v odôvodnení svojho rozhodnutia otázku vyplatenia náhrady mzdy za uvedené obdobia žiadnym spôsobom neodôvodnil a nestalo sa tak ani v rozhodnutí žalovaného, ktorý sa odvolal iba na obsah opravného evidenčného listu dôchodkového poistenia zo dňa 28.06.2018, vydaného zamestnávateľom žalobcu, bez toho, aby sa podrobne zaoberal odvolacími námietkami žalobcu vo vzťahu k obdobiu dôchodkového poistenia (z titulu zamestnania) od 30.11.2010 do 30.04.2011, v ktorom podľa prednesu žalovanej bolo zamestnávateľom nahlásené prerušenie dôchodkového poistenia, ako aj vo vzťahu k obdobiu dôchodkového poistenia od 01.05.2011 do 30.01.2014 a od 01.02.2014 do 14.02.2014.

6. Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že žalovaná pri rozhodovaní o nároku na predčasný starobný dôchodok a jeho výške nepostupovala zákonným spôsobom, keď zistenie skutkového stavu vo vzťahu najmä k vymeriavacím základom rozhodujúceho obdobia pri jednotlivých obdobiach dôchodkového poistenia bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, preto podľa § 191 ods. 1 písm. e/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) rozhodnutia správnych orgánov druhého a prvého stupňa zrušil a vrátil žalovanej na ďalšie konanie s tým, že úlohou správnych orgánov bude zaoberať sa jednotlivými námietkami žalobcu uplatnenými v správnej žalobe, najmä vo vzťahu k obdobiu dôchodkového poistenia žalobcu v súvislosti s neplatným skončením jeho pracovného pomeru, ustáliť skutkový stav a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom v ďalšom konaní sú správne orgány viazané právnym názorom krajského súdu.

7. Rozsudok krajského súdu napadla žalovaná (ďalej aj „sťažovateľka“) včas podanou kasačnou sťažnosťou dňa 11.09.2019 z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, teda z dôvodu, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Sťažovateľka poukázala na to, že žalobca v správnej žalobe uviedol aj to, že na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17Cpr/2/2013 prebieha súdne konanie, predmetom ktorého je žaloba o zaplatenie náhrady mzdy za obdobie od 30.11.2010 do 30.04.2011; nesprávnosť právneho posúdenia krajským súdom s poukázaním na body 16. až 19. rozsudku v tejto súvislosti žalovaná namietla z dôvodu, že uvedené konanie 17Cpr/2/2013 o náhradu mzdy za obdobie existencie inej prekážky v práci doposiaľ nebolo právoplatne ukončené, a preto v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovanej nemohla byť žalobcovi zhodnotená ani náhrada mzdy za toto obdobie - preto žalobca má možnosť požiadať o prehodnotenie sumy dôchodku po právoplatnom skončení tohto konania podľa § 112 ods. 1 zákona č.

461/2003 Z. z..

9. Sťažovateľka ďalej poukázala na to, že zamestnávateľ žalobcu, EUROCAST Košice, s. r. o., na základe právoplatného rozsudku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru a na základe vyššie uvedených Dohôd vystavil dňa 28.06.2018 opravný ELDP. Nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu, že mala žalobcovi zhodnotiť sumu náhrady mzdy na základe predložených dohôd, a to z dôvodu, že tieto sumy nie je možné považovať za vymeriavací základ podľa § 139a a § 138 zákona č. 461/2003 Z. z.. Poukázala na to, že zamestnávateľ je podľa § 231 ods. 1 písm. j/ a § 231 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. povinný viesť o svojich zamestnancoch evidenciu na účely sociálneho poistenia a podľa § 232 ods. 1 tohto zákona viesť evidenciu v rozsahu upravenom týmto zákonom a z toho dôvodu na základe Dohôd je vymeriavací základ v súlade s § 139a a § 138 zákona povinný určiť zamestnávateľ a vystaviť evidenčný list dôchodkového poistenia a tento predložiť žalovanej.

10. Z uvedených dôvodov žalovaná mala za to, že prvostupňové rozhodnutie je správne, rozhodnutie žalovanej bolo vydané v súlade s právnymi predpismi a na základe zisteného skutkového stavu platného v čase jeho právoplatnosti (§ 135 ods. 1 SSP). Nesúhlasila s uloženou povinnosťou nahradiť trovy konania. Žiadala, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

11. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril elektronickým podaním dňa 03.10.2019. Poukázal na to, že z celého odôvodnenia kasačnej sťažnosti je podľa jeho názoru nepochybné, že žalovaná nevymedzila riadne kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, lebo ani v jednom jej bode nevytýkala krajskému súdu, že by neaplikoval príslušnú právnu normu, resp. že by aplikoval nesprávnu právnu normu alebo že by obsah právnej normy nesprávne interpretoval, príp. správne aplikovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

12. Podľa názoru žalobcu rozsudok krajského súdu je celkom zreteľný, jasný a porozumiteľný a prehľadne štruktúrovaný, pričom dáva jasné a argumentačne podložené odpovede na nosné, zásadné a základné otázky v prejednávanej veci. Napriek tomu, že konanie 17Cpr/2/2013 o náhrade mzdy za obdobie od 30.11.2010 do 30.04.2011 doposiaľ nie je právoplatne skončené, práve na základe právoplatného rozsudku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru malo byť uvedené obdobie započítané do obdobia dôchodkového poistenia.

13. Žalobca z uvedených dôvodov navrhol, aby kasačný súd v celom rozsahu odmietol kasačnú sťažnosť žalovanej, alternatívne aby kasačnú sťažnosť zamietol a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov kasačného konania v rozsahu 100 %.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

15. Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí dôvodila tým, že opravný ELDP zo dňa 28.06.2018, z ktorého vychádzala pri započítaní dôb a vymeriavacích základov v Osobnom liste dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou prvostupňového rozhodnutia, je rozhodujúcim podkladom pre rozhodovanie o dávke dôchodkového zabezpečenia. Taktiež dôvodila tým, že nie je skončené súdne konanie, vedené pod sp. zn. 17Cpr/20/2013 (správne má byť 17Cpr/2/2013), a preto nie je možné žalobcovi započítať vymeriavacie základy na základe Dohôd zo dňa 14.02.2014 a 15.12.2014 (správne malo byť „17.12.2014“).

16. Podľa opravného OLDP zo dňa 28.06.2018 zamestnávateľ EUROCAST Košice, s. r. o., v rokoch 2010 až 2014 vykázal žalobcovi v období dôchodkového poistenia:

- od 01.01.2010 do 12.11.2010 vymeriavací základ 6.172,66 €
- od 22.11.2010 do 26.11.2010 vymeriavací základ 0,00 €
- od 29.11.2010 do 30.11.2010 vymeriavací základ 65,42 €
- od 01.01.2011 do 31.12.2011 vymeriavací základ 0,00 €

- od 01.01.2012 do 31.12.2012 vymeriavací základ 0,00 €
- od 01.01.2013 do 31.12.2013 vymeriavací základ 0,00 €
- od 01.01.2014 do 14.02.2013 vymeriavací základ 6037,50 €.

17. Podľa Osobného listu dôchodkového poistenia (OLDP), ktorý tvorí prílohu prvostupňového rozhodnutia zo dňa 11.07.2018 je zrejmé, že v roku 2010 boli ako obdobia dôchodkového poistenia zhodnotené len doby od 01.01.2010 do 12.11.2010, od 22.11.2010 do 26.11.2010 a od 29.11.2010 do 31.12.2010 a doba od 01.01.2011 do 19.04.2016 bola hodnotená v celom rozsahu ako doba zamestnania (znak „A“), resp. doba samostatnej zárobkovej činnosti (znak „C“). V tejto súvislosti kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak má poistenec v tom istom období viacero dôchodkových poistení, započítava sa takéto obdobie dôchodkového poistenia len raz (§ 60 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z.).

18. Žalobca sa domáhal, aby žalovaná na účely zistenia osobného mzdového bodu a zvýšenia sumy predčasného starobného dôchodku zhodnotila celú dobu od 01.05.2011 do 14.02.2014 a započítala do jeho osobného vymeriavacieho základu náhradu mzdy.

19. Obdobie od 01.05.2011 do 14.02.2014 je obdobím 33 mesiacov a 14 dní. Ako je vyššie uvedené, podľa Dohody o skončení pracovného pomeru zo 14.02.2014 sa zamestnávateľ zaviazal žalobcovi v súvislosti so skončením pracovného pomeru vyplatiť „sumu zodpovedajúcu 5-násobku priemerného mesačného zárobku,“ vo výške 3.413,65 €.

20. Kasačný súd pri posudzovaní dôvodnosti kasačnej sťažnosti musel vychádzať z toho, že krajský súd rozhodnutia správnych orgánov prvého a druhého stupňa zrušil z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu a z dôvodu, že ani prvostupňový ani druhostupňový správny orgán žiadnym spôsobom neodôvodnil, ako sa vysporiadal s otázkou náhrady mzdy za sporné obdobia uplatňovanej na základe vyššie uvedených dohôd.

21. Pokiaľ sťažovateľka namietala nesprávnosť právneho posúdenia krajským súdom vo vzťahu k náhrade mzdy za obdobie od 30.11.2010 do 30.04.2011 z dôvodu, že konanie 17Cpr/2/2013 o náhradu mzdy za obdobie existencie inej prekážky v práci v danom období v čase jej rozhodovania nebolo právoplatne ukončené, a preto v čase právoplatnosti rozhodnutia žalovanej nemohla byť žalobcovi zhodnotená ani náhrada mzdy za toto obdobie, v tejto časti kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd správne poukázal na to, že žalovaná rozhodla definitívnym rozhodnutím o nároku a výške predčasného starobného dôchodku na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu.

22. Z článku I bod 1. a článku II, bod 1 písm. a/ Dohody žalobcu a jeho zamestnávateľa zo dňa 17.12.2014 vyplýva, že záväzok zamestnávateľa vyplatiť náhradu za 20 mesiacov vo výške 13.654,46 € sa týka len obdobia od 01.05.2011 do 31.01.2014. Z článku II bod 7. tejto dohody súčasne vyplýva, že po podpise dohody a splnení záväzku podľa článku II, bodu 1. tejto dohody sú medzi účastníkmi dohody urovnané všetky sporné práva a povinnosti, ktoré vznikli v súvislosti s pracovným pomerom žalobcu, s výnimkou práv a povinností uplatnených v konaní o náhradu mzdy za obdobie inej prekážky v práci od 30.11.2010 do 30.04.2011, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17Cpr/2/2013. Údaje z dohody zo dňa 17.12.2014 nekorešpondujú údajom, ktoré sú uvedené v opravnom ELDP zo dňa 28.06.2018.

23. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že pre rozhodovanie o dávke dôchodkového zabezpečenia je rozhodujúcim podkladom opravný ELDP zo dňa 28.06.2018, z ktorého vychádzala pri započítaní dôb a vymeriavacích základov v Osobnom liste dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou prvostupňového rozhodnutia, túto námietku kasačný súd nepovažoval za dôvodnú.

24. V zmysle § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne má pred vydaním rozhodnutia postupovať tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav vecí, a na ten účel si obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie. Vieť a predkladať evidenčné listy dôchodkového

zabezpečenia podľa predpisov účinných pre zamestnancov narodených pred 01.01.1985 je síce podľa § 290 ods. 1 tohto zákona povinnosťou zamestnávateľa, avšak v prípade, ak existuje dôkaz o nesprávnosti, resp. neúplnosti evidenčného listu (v danom prípade dohody zo 14.02.2014 a 17.12.2014, prebiehajúce súdne konanie), organizačná zložka Sociálnej poisťovne musí vykonať potrebné dokazovanie na odstránenie rozporov a zistenie skutočného stavu veci; nemôže sa dovolávať „nečinnosť“ zamestnávateľa, najmä ak má možnosť postupu podľa § 239 v spojení s § 231 zákona č. 461/2003 Z. z.. Do času, kým nie je jednoznačne preukázané, za obdobie ktorých konkrétnych 20 kalendárnych mesiacov mala byť vyplatená náhrada mzdy podľa dohody zo dňa 17.12.2014, a či v prípade záväzku zamestnávateľa v súvislosti so skončením pracovného pomeru vyplatiť žalobcovi sumu zodpovedajúcu 5-násobku priemerného mesačného zárobku vo výške 3.413,65 € podľa dohody zo dňa 14.02.2014 ide o náhradu mzdy za konkrétne mesiace alebo o odchodné, ako aj kým nie je právoplatne skončené súdne konanie o nároku na náhradu mzdy za obdobie od 30.11.2010 do 30.04.2011 (vedené pod sp. zn. 17Cpr/2/2013), nemožno vydať definitívne rozhodnutie o nároku na dôchodkovú dávku a jej výšku. Zákon o sociálnom poistení pritom v prípade, ak sú splnené podmienky na vznik nároku na dôchodkovú dávku, umožňuje preddavkovú výplatu takej dávky (§ 116 ods. 4). Odkazovanie poistenca na možnosť neskoršieho uplatnenia postupu podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. preto kasačný súd nepovažuje za dôvodné.

25. Vzhľadom na uvedené dôvody krajský súd správne dospel k záveru, že žalovaná vo veci rozhodla na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a rozhodnutie nedostatočne odôvodnila. Kasačný súd z toho dôvodu považoval kasačnú sťažnosť žalovanej za nedôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

26. O náhrade trov kasačného konania kasačný súd rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanej právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne krajský súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

27. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.